

LA TOPONÍMIA DEL REPARTIMENT AL DISTRICTE DE SINEU

Antoni Ginard Bujosa i Andreu Ramis Puig-gròs

INTRODUCCIÓ

Després de la conquesta catalana (1229), el *Llibre del Repartiment* és una font imprescindible, tant per conèixer els topònims precatalans i islàmics i la seva pervivència, com per l'efecte generador de nous noms de lloc que sorgiren amb la incorporació de Mayurqa al sistema feudal. Arran de la presentació d'una ponència a les Primeres Jornades d'Estudis Locals de Sineu, celebrades els dies 17-20 d'abril de 2008, ens plantejarem el treball d'identificació amb el títol "Topònims del *Llibre del Repartiment* en el districte de Sixneu. Propostes per al debat." Ara, aprofitam per mostrar alguns dels casos significatius i, de manera sintètica, presentar els primers resultats.

Amb l'objectiu de contribuir a la identificació i localització dels topònims que, dins el districte islàmic de Yîyînu, figuren al Repartiment de Mallorca, es presenten una sèrie de propostes, tot considerant que la situació dels topònims no sempre coincideix amb la posterior divisió dels termes municipals. Per tant, hi ha topònims que s'han de situar fora del terme de Sineu, però que, al nostre entendre, poden tenir relació amb l'antic yûz' de Yîyînu; també hi ha topònims que provenen dels districtes islàmics de Muntuy i de Biṭra, que estan dins els termes actuals de Llorito i de Sant Joan.

Aquest treball té com a precedent una primera proposta d'identificació feta per Andreu Ramis i Guillem Rosselló (2008) relativa a la toponímia precatalana del terme de Llorito. Així mateix, es tenen en compte les aportacions fetes per Guillem Rosselló Bordoy (2007), a escala de Mallorca, i les de Francesc Canuto (2000), per al terme de Sant Joan. La nostra tasca és tributària de tot un seguit d'aportacions documentals imprescindibles per al seguiment del rastre toponímic al llarg dels segles posteriors a la incorporació de Mayurqa a la corona catalano-aragonesa. S'ha de fer un especial esment als treballs de Ramon Rosselló Vaquer, Llorenç Pérez Martínez i Guillem Rosselló Bordoy, juntament amb altres publicacions.

La metodologia que s'ha seguit és la revisió dels topònims del *Repartiment*, per analitzar la seva pervivència directa, encara que sigui per semblança fonètica, i per fer el seguiment de la documentació posterior que dóna indicis del canvi toponímic o de la continuïtat del nom del primer porcioner. En primer lloc, s'ha treballat amb criteris de caràcter filològic o terminològic. En segon lloc, en base als trets territorials (confrontes, indicis de situació, relleu, recursos hídrics, restes d'ocupació humana, etc.). En tercer lloc,

s'ha tingut en compte la disposició de cada un dels noms de lloc dins el text del repartiment atès que la redacció segueix un criteri de caràcter itinerant i de continuïtat territorial.

Les propostes s'han fet bàsicament en funció dels indicis que, tot i que en ocasions siguin irrefutables, no deixen de ser indicis. És evident que cal una tasca complementària, que nosaltres no estem en condicions ni en disposició de fer, especialment a través de l'anàlisi exhaustiva i acurada de la documentació medieval, immediatament posterior al repartiment i de la continuïtat documental en referències més tardanes. L'objectiu futur serà lligar el testimoni del repartiment amb les evidències posteriors als indrets estudiats i, fins i tot, quan sigui possible, acudir a la constatació arqueològica.

LA LECTURA I EL TRACTAMENT DELS TEXTOS

El text del *Llibre del Repartiment* (juliol de 1232) ens ha arribat a través de diverses còpies que, a la vegada, han estat transcrits i interpretades per diferents autors. La qüestió que se'ns ha plantejat és la lectura del text i la unificació de les referències.

Per ordre cronològic, la primera referència al repartiment és de final del segle XVI (1595), procedent de la història de Mallorca de Joan Binimelis, que incorpora l'apartat titulat *De los primeros pobladores que habitaron en la villa y término de Sineu con sus nombres arábicos* (BINIMELIS, 1595 [1927]: IV, 15-18),¹ a més d'altres referències que figuren a les descripcions de les viles. A la versió catalana, el títol és *Dels primers pobladors, que habitaren en la Vila y terma de Sineu que en lengua Arabica se diu Xisneu* (vegeu ALCOVER, 1917: 269-270).

A partir de diverses edicions, s'ha elaborat una taula que reuneix les transcripcions de Busquets/Rotger (1939), de Soto (1984), del còdex llatinoaràbic (2007) i del còdex ARM 18 (2007). En el cas dels dos darrers és essencial la recent publicació feta per Guillem Rosselló Bordoy que permet visualitzar els textos originals. El còdex ARM 18 és el que hem adoptat com a referència.

Una qüestió molt important, a partir de la lectura del text complet, és el fet que la relació de topònims està duplicada:² hi ha una primera relació de propietats, que hem anomenat ARM 18 [A], amb l'encapçalament: *Dels pobladors de Sineu: Aquests són los pobladors los quals són poblats en Sixneu. Et en los seus termens et en les alqueries e dels posseïdors...* (f. 8vb-9ra). Segueix la relació, tot especificant el topònim, l'extensió i el beneficiari, fins que s'inicia l'enumeració dels béns assignats als pobladors de Petra (f. 13ra).

La primera relació apareix reiterada en una segona llista, que hem anomenat ARM 18 [B], i que té dues parts. L'encapçalament de la primera part comença així: *De la porció del senyor Rey en lo terme de Sineu. Aquestes són les alqueries les quals lo Senyor Rey ha en Sineu e en los seus termens per part sua. En comensament dauant la uila de Sixneu Aloffa...* (f. 57 vb-58ra). Tot seguit s'enumeren els topònims i l'extensió, sense que hi consti el beneficiari. Aquesta primera part, amb dues diferències (núm. 29b i 48b), és coincident amb la primera relació

¹ Les referències de Binimelis coincideixen, amb algunes excepcions, amb les vuitanta-tres unitats identificades a la relació que hem anomenat ARM 18 [A].

² Aquesta duplicat és interpretada per diferents autors com a "un segon repartiment" o una "segona conquesta".

ARM 18 [A]. El total de propietats enumerades són 79: *Suma ·D· et ·I· jouades e són ·LXX IX· alqueries* (f. 59va).

Després de la primera part s'hi afegeix la segona amb les cavalleries del terme de Sineu, tot iniciant-se amb les paraules: *Dels homens de Lerida en lo terme de Sineu. Aquestes són les alqueries les quals los homens de Lerida reeberen del senyor Rey en lo terme de Sineu per les lurs caualeries* (f. 59va). La fórmula es repeteix a les diferents cavalleries assignades: els homes de Lleida sumen deu jovades i una alqueria; els homes de Tàrrrega, disset jovades i tres alqueries; els homes de Girona, divuit jovades i dues alqueries;³ els homes de Caldes, tres jovades i una alqueria; els homes d'Apiera, onze jovades i dues alqueries; Ramon de Meaya, dotze jovades i mitja i tres alqueries; finalment, Robert de Tarragona suma trenta-nou jovades i cinc alqueries.

En resum, un cop contrastats els textos, s'han agrupat en dues relacions ARM 18 [A] i ARM 18 [B] que, per motius operatius, inclouen vuitanta-tres unitats toponímiques que són coincidents. La segona relació ARM 18 [B] incorpora, a més, disset peces que corresponen a les cavalleries (numerades del 84 al 100).

Lògicament, hi ha diferències evidents de grafia en la majoria dels casos. També hi ha algunes poques diferències en l'extensió consignada a cada llista. Sobretot hi ha disparitat entre els consignataris de la primera relació amb els noms dels titulars de les cavalleries de la segona llista. Les diferències són precisament les que poden haver menat a diverses interpretacions que considerarem en cada cas.

Segons el text del *Repartiment*, són setanta-nou alqueries. A les vuitanta-tres unitats identificades, la núm. 6 va unida a l'anterior (*Rahal Abu Enbran et Beni Deni*, núm. 5 i 6), mentre que no van precedides de cap indicació la núm. 1 (*Alhoffra aliauffia*), la núm. 14 (*la terra de Muzi abin Acer*) i la núm. 60 (*la honor qui fo d'en Abne Lucet*). Són, per tant, setanta-nou alqueries i rafals que coincideixen a les dues relacions. Per altra part, les unitats 29b (alqueria *Manrici*) i 48b (*rahal Abu Heneit*) només figuren a la segona relació.

Una altra qüestió és la probabilitat que els noms d'algunes alqueries i rafals estiguin repetits dins la segona relació, a la part relativa a les cavalleries. Potser el cas més clar són els núm. 26, 27 i 28 que no figuren a la primera part de la segona relació, però que sembla que corresponen als núm. 93, 94 i 95 de la llista de les cavalleries.

EL CONJUNT TOPONÍMIC

Després d'haver escorcollat el text i unificat la correspondència de registres, el repte és localitzar les referències documentals que provin la continuïtat de les unitats toponímiques identificades i, per tant, la seva possible localització. S'ha fet ús, també, de les propostes d'identificació de diversos topònims dels termes de Sant Joan (CANUTO, 2000), de Llorito (RAMIS; ROSSELLÓ BORDOY, 2008) i de Sineu (ROSSELLÓ BORDOY, 2007). En conjunt, hom disposa d'una primera visió global de la toponímia del que abans fou *Yîynaw* i, més tard, *Sixneu*.

3 En el text hi ha un possible error, perquè dues alqueries, de vuit jovades cada una, sumen divuit jovades.

Un cop vistes les unitats toponímiques de Sineu, també s'han tingut en compte algunes unitats dins els districtes de Muntuy i de Biṭra, situades actualment fora del territori inicialment assignat al districte islàmic de Țîṇaw.

TAULA DE TOPÒNIMS I BENEFICIARIS DEL DISTRICTE DE SINEU

NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
1	Alhofra aliauffia	40	Bernat de Mogoda (20) / P. de Murel (20)	daua[n] t la uila de Sixneu Alofra	40	
2	Alq[ue]ria Ben Nazar	6	G. Company	Alq[ue]ria Benuazar	6	
3	Rahal aben Hatiz	7	Bernat Puculul i sos companyons XII	Rahal aben Hariz	8	
4	Alq[ue]ria Beni Gaful	8	Puculul i sos companyons	Alq[ue]ria Benigahul	8	
5	Rahal Abu Enbran et Beni Deni	18	Bernat Puculul i sos companyons	Rahal Abo Ombran	8	
6	[et Beni Deni]		[vegeu núm. 5]	Alqueria Benideni	11	
7	Rahal Nabil	5	Bernat Palet de Barcelona / Mestre Nicolau (2 jovades)	Rahal Nabil	5	
8	Rahal Uaner aben Juluz alguazaria	4	P. Marcel	Rahal Huagner aben Iuluz Abguastia	4	
9	Rahal Huacner almagzen	5	Ponç de Olzet amb cinc companyons	Rahal Huagner abn Agzen	5	
10	Rahal Culuina/ colonia/	12	Jaques Sanz	Rahal Culuma	12	
11	Rahal Menairola	8	G. Bou de Barcelona	Rahal Meneirola	8	

LA TOPONÍMIA DEL REPARTIMENT AL DISTRICTE DE SINEU

NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
12	Rahal abin Ascar	3	Bernat de Parets i son germà	Rahal aben Azcar	4	
13	Rahal Aliaboz	4	Mestre Nicolau	Rahal Alaxbez	4	
14	La terra / gaard/ de Muzi abin Acer	4	G. de Parets i son germà	Terra de Muci Abin Nacer	4	
15	Rahal Borde Axabee	5	Jueus de l'Almudaina	Rahal Borex Axabee	5	
16	Raha/l/ Benu Zarbez exarq[ui]a	5	Jueus de l'Almudaina	Rahal Bennu Nabez Axarq[ui]a	5	
17	Alq[ue]ria Xerra	10	G. Desbanys de Barcelona i A. Pinxenes (5 i 5)	Alq[ue]ria Exerra	10	
18	Rahal Axemicxulla	4	F. de Gardei de Lleida	Rahal Axerrutxulla	6	
19	Alq[ue]ria Castello	10	R. Font	[n.c.]		
20	Rahal Beni Taref	9	Domingo Clauel (7) i Berenguer de Sant Melió (2)	Rahal abeni Tarif	9	
21	Rahal ben Mabex algarba	3	Domingo Clauel (<i>et en ayxi romanen ad el X jouades</i>)	Rahal abin Nenabey[n] algarbia	3	
22	Alq[ue]ria Corbeyra	14	G. Descamps de Barcelona (7) i P. de Palau (7)	Alq[ue]ria Corbeyra	14	
23	Rahal Benuz Atagari	8	R. de Casals de Lleida	Rahal Benugarp Atagari	8	
24	Rahal Beni Cadrel	6	B. Toz de Tortosa	<i>Rahal abenu Cadrel [f. 58rb]</i>	6	
25	Rahal Beni Axep azagera / atzagueira/	2	Rei	Rahal Beniexep	2	

NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
26	Alq[ue]ria Cut alcastel			[n.c.]		
27	Rah[al] abn Auabex			[n.c.]		
28	Alq[ue]ria aben Niluz	12,5	Bernat Meliό de Barcelona	[n.c.]		
29	Rahal al- paizari	4	A. Reg de Lleida	Rahal Alpaqzari	4	
29b	[n.c.]			<i>Alqueria Ma[n]rici [f. 58va]</i>		
30	Rahal Alpinnilet al-paizari	4	Cayna	[n.c.]		
31	Rahal Monti	6	Cayna	[n.c.]		
32	Alq[ue]ria Oliber	7	P. de Monsό, nebot del capellà	Alqueria Aliber	7	
33	Alq[ue]ria Benu Nefe	8	G. de Mata i sos companyons	Alq[ue]ria Bennuneffe	8	
34	Raha/l/ abeni Zarrag arraya	5	G. Loreg	Rahal abini Zarrat arraya	5	
35	Rahal abeni Zarragx aben Agzen	6	Joan Lorda (4) i Rei (2)	Rahal abini Zarrax al Magzen	6	
36	Rahal Locoplan	5	Ponç d'Olzet amb cinc companyons	Rahal Locoplati	5	
37	Alq[ue] ria dayat almarchi li -ba-mo[n]ti	6	Balaguer, tender	Rahal Dayat Almarig li Bamati	6	
38	Rahal Abu Bacar alcalel	5	Berenguer de Vilamajor i Bernat son germà	Rahal Abu Bahar Alcalel	5	
39	Rahal Annia	5	G. Mariner de Lleida	Rahal Antija	5	
40	Rahal aben Sanx alpayzari	4	P. de Palau	Rahal aben Sanx Alpazari	4	

LA TOPONÍMIA DEL REPARTIMENT AL DISTRICTE DE SINEU

NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
41	Rahal Carrucx arraya Athagari	6	A. Cantador de Tarregona	Rahal Carrucx arraya Azagati	6	
42	Rahal layn algenui	10	Sanx de Bellpuig (5) i senyor Infant (5)	Rahal Algenui + Rahal Algenui	5 + 5	
43	Alq[ue]ria Beni Helcam	5	Bernat de Parets i sons de Vilafranca	Alqueria Benihilcam	5	
44	Alq[ue]ria Almodayne	8	Bernat de Parets i sons germans	Cari Almudeina	8	
45	Alq[ue]ria Addurel	4	Bernat de Parets	Rahal Addureil	4	
46	Rahal Axat	4	Jaffie jueu	Rahal Axat	4	
47	Alq[ue]ria Beny Agiba	8	P. Alcoer	Alqueria abin Aagiba	8	
48	Alq[ue]ria Adorela	6	Bernat Lauaner (?) de Barcelona	Rahal Adorella	6	
48b	[n.c.]			<i>Rahal Abu Heneit</i> [f. 58vb]	6	
49	Alq[ue]ria Beni Durri	6	G. de Saragossa	Rahal Benidurri	6	
50	Raab [sic] Bilela	6	G. de Saragossa	[n.c.]		
51	Rahal Beni Zaber alcayd fere	10	Jaume de Montpeller	Rahal Alcait Fereh aben Zabit	10	
52	Alq[ue]ria Orta	8	Es d'alcun parent d'En Rubert d'En Berenguer de Belvey e d'En G. Robert	Alq[ue]ria Orta	8	
53	Rahal Beni Halfim	8	Jueus de l'Almudaina	Rahal beni Alfán	8	
54	Rahal Beni Apditaf	5	és d'En Almo juseu	Rahal Beni Abderraaf	5	

NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
55	Rahal Alahmar	4	P. de Palau	Rahal Alahmar	4	
56	Rahal abeni Embran	6	Berenguer de Terraza <i>e de sa muller</i>	<i>Rahal Abeni</i> [f. 58vb] <i>Rahal abeni Embran</i> [f. 59r]	6	
57	Alq[ue]ria Abu Amet	6	Berenguer Gaeran de Montpeller	[n.c.]		
58	Rahal Alabiath	3	G. Lorach de Tarrega	Rahal Alabiat	3	
59	Rahal Adeffle Exarq[ui]a	8	B. Pocasanc de Barcelona / B. d'Ertuse (?) / A. Pocasanc	Rahal Adeffle exarquia	8	
60	La honor qui fo d'En Abne Lucet prop de la Uila de Xisneu	5	P. Jouan, escrivà	Hunor abn Lucet p[ro]p la uila	5	
61	Rahal alhanat bi-mortit	5	P. de Tortosa i sos companyons	Rahal Alhanat bi Mortit	5	
62	Alq[ue]ria aben Mudalel bi anortit	5	P. de Noueles i sos companyons	Rahal Abe Mudalel Abi Mortit	5	
63	Rahal Algedit	5	P. de Noueles i sos companyons	Rahal Algedit	5	
64	Rahal aben Mutarrif	4	P. de Noueles i sos companyons	Rahal Abe Motarif	4	
65	Rahal Azmeth abn alhatex	5	P. de Noueles i sos companyons	Rahal Hamet abn Allug	5	
66	Rahal almenorq[ui]	4	P. de Noueles i sos companyons	Rahal Almenorq[ui]	4	
67	Rahal ain aafa	6	Arcesio, escrivà (3) i senyor Infant (3)	Rahal Ayn Azaffa	6	

LA TOPONÍMIA DEL REPARTIMENT AL DISTRICTE DE SINEU

NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
68	Rahal Abe Mubaxar Labenferix	6	Caynani	Rahal abe Mubexar l-a-ben Sa[n]x	7	
69	Alq[ue]ria ard alayn	8	Examenis de Filera e recobra aquella lo Rey	Alqueria Harat Alayn	8	
70	Alq[ue]ria Alma[n]cha	8	Pasqual de la Cisa de Barcelona	Alq[ue]ria Almanca	8	
71	<i>Rahal Mu[n]tagut azagan [sic]</i>	13	P. de Noueles i sos companyons	<i>Rahal Muntagut Azagari [f. 59ra]</i>	8	
72	Rahal Alamah	5	Pere de Menoch	Rahal Alcanaah	5	
73	Rahal Abu Zuhualat	4	Rei	Rahal Abu Zuhuala	4	
74	Rahal Beni Gaful xica lzagera	3	P. de Belverger	Rahal Benigaful Xicha	3	
75	Rahal Beni Huart	4	R., especiaire de Montpellier	Rahal Abeni Huart	4	
76	Rahal Abe Elaziz abin Sanx	5	Gerau de Casteló de Tortosa i sos companyons	Rahal Abdel Aziz aben Sanx	5	
77	Rahal Alemuti	4	Gerau de Casteló i sos companyons	Rahal Muci	4	
78	Rahal Alubrecati	5	Gerau Casteló i sos companyons	Rahal Allubrecati	4	
79	Rahal aben Jucef	5	Gerau Casteló i sos companyons	Rahal Abi[n] Iuzuf	5	
80	Alq[ue]ria aben Maaxbar	6	P. de Sabisbal de Tarragona	Alqueria Abe Maxbar	6	
81	Alq[ue]ria aben Aabar	6	P. de Sabisbal de Tarragona	Alqueria Aben Amar	6	
82	Alq[ue]ria Malian	4	Carrocio	Alq[ue]ria Maliari	4	

XXII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

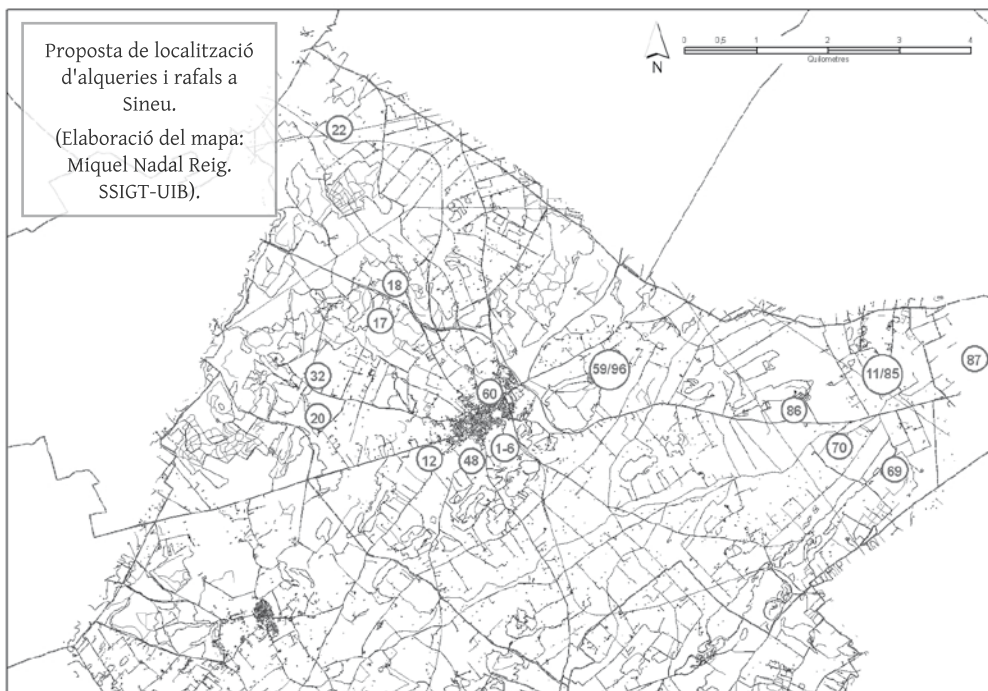
NÚM.	ARM, 18 [A]	EXT. [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	EXT. [B]	BENEFICIARI [B]
83	Alq[ue]ria Solanda	8	Ferran P. de Pina, cavaller	Rahal Sulanda	8	
84				Alq[ue]ria Benihadet	10	Homes de Lleida
85				Rahal Sandatola	6	Homes de Tàrrrega
86				Rahal Sant Esteue	6	Homes de Tàrrrega
87				Rahal Nebze	5	Homes de Tàrrrega
88				Alq[ue]ria Almhandez	8	Homes de Girona
89				Alq[ue]ria Beninaccee	8	Homes de Girona
90				Rahal Aceiara	3	Homes de Caldes
91				Alq[ue]ria Judi	7	Homes d'Apiera
92				Rahal Beniharca	4	Homes d'Apiera
93				Caria Cut Alcastel	6	Ramon de Meaya
94				Rahal abna Nabex	2	Ramon de Meaya
95				Caria aben Guluz	2,5	Ramon de Meaya
96				Caria Adeffle Arechi	16	Robert de Tarragona
97				Rahal aben Huelezfén	3	Robert de Tarragona
98				Rahal aben Sanx	7	Robert de Tarragona
99				Rahal abeni Mauici	6	Robert de Tarragona
100				Rahal Carrux almazen haort min acyiara	7	Robert de Tarragona

Tot seguint l'ordre exposat en el quadre resum, a continuació s'analitzen les diverses referències d'identificació sobre els topònims que, de moment, ha estat possible documentar i que se sotmeten a discussió.

69. Alqueria ard alayn [arḍ al-'ayn] → Son Alcaïnes (Sineu)

L'alqueria *ard alayn* [arḍ al-'ayn], alqueria 'de la font' o de la 'terra de la font', de vuit joves, correspongué a Eiximenis de Filera. És possible apuntar una hipòtesi d'identificació amb l'actual topònim Son Alcaïnes (Arcaïnes). La vinculació terminològica fou plantejada per JOAN COROMINES (1994: II, 94 s.v. L'Alcaina) que, a més del nostre *Son Arcaïnes*, treu a col·lació *L'Alcaina* (partida de Balones, a l'est d'Alcoi); *La Caina*, a les fonts del riu Xaló o Gorgos. De l'àrab *irḡ aйн*, 'arrel de la font, arrencada de la deu, cap de les aigües d'un riu': com el nom del poble d'*Alcaine*, al Baix Aragó; hi ha també la partida i el mas d'*Alcaine* a Fraga.

A més dels arguments filològics, des del nostre punt de vista, s'han de tenir en compte les característiques del territori a la zona de Son Alcaïnes, a la capçalera del torrent de Banderola/Binicaubell, on hi ha testimonis evidents de captacions d'aigua de tradició andalusina (Torre de Montornes i Son Baró), que podrien justificar la denominació.⁴ Cartografiat al mapa de Mallorca de 1785; documentat per Berard (1789): *Son Arcaynes* (1983: 245) i per Mascaró Pasarius. Fins i tot, la localització a l'inventari del *Llibre del Repartiment* contigua a l'alqueria *Almancha* (alqueria de la bassa o la planícia, núm. 70), fa possible insistir en la nostra especulació.

70. *Alqueria Alma[n]cha* → *es camp Pla* (Sineu)

L'alqueria *Almancha* (alqueria de la bassa o la planícia), de vuit jовades, correspongué a Pasqual de la Cisa de Barcelona. A tall d'hipòtesi, plantejam una possible localització i una pervivència d'un dels possibles significats del topònim precatalà. Des del nostre punt de vista, podríem trobar una correspondència amb 'es camp Pla', situat entre es puig d'en Genovart, Son Riera, sa Torre i Son Tei, a la part de llevant del terme municipal de Sineu, prop de Son Arcaïnes. Uns altres criteris per a la identificació serien també la contigüitat en el *Llibre del Repartiment* amb l'alqueria *ard alayn* (núm. 69), l'orografia de l'indret i la continuïtat semàntica del topònim.

78. *Rahal Alubrecati* → *rafal Llobregat* (Vilafranca de Bonany)

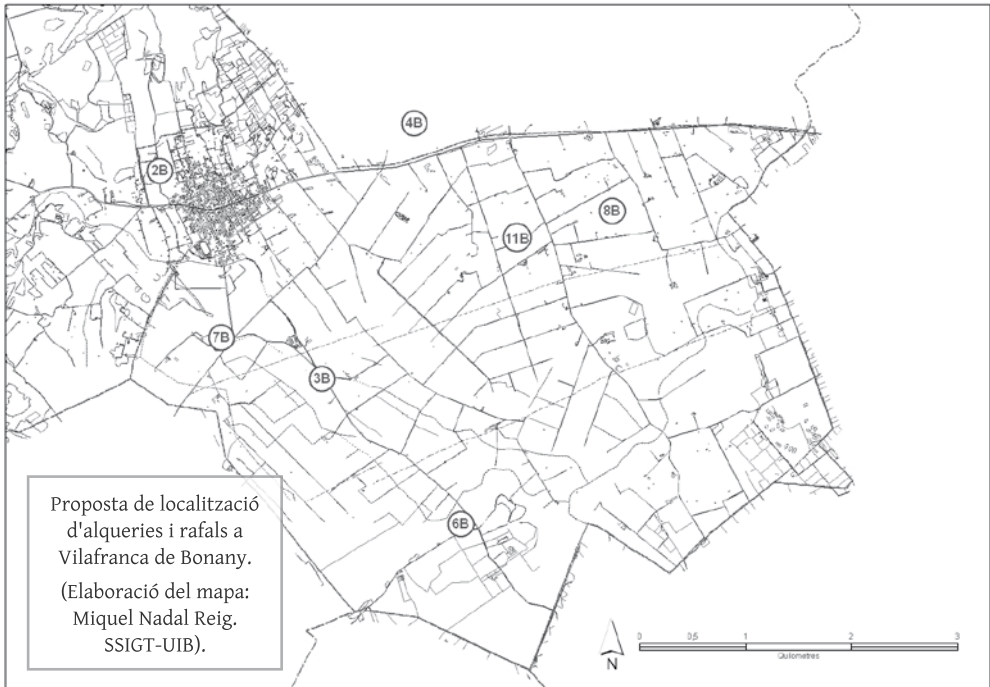
El rafal *Alubrecati*, de quatre jовades, correspongué a Gerard Castelló de Tortosa i companys, juntament amb altres tres pertinences (núm. 76, 77 i 78). És identificable amb les terres de *Llobregat*, una peça que s'ha de situar dins el terme de Vilafranca de Bonany.

El 17 d'agost de 1333, Guerau Calafell de Sineu, procurador d'Ermessenda viuda de Guillem Ribot, suplica davant el lloctinent general, dient que Bernat Roig, ara habitador de Sineu, va vendre o llogar a Berenguer Ribot, fill de l'esmentada dona, la meitat de l'alqueria *Llobregat*, terme de Sineu (ARM Suplicacions S-9, f. 93, a MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1994: 139). Més endavant, RAMON ROSSELLÓ VAQUER, en referència al rafal d'en Figuera, també dins Vilafranca, ha documentat, el 1496, entre les propietats de Salvador Pau Sureda, la cavalleria de Sant Martí d'Alanzell, que incloïa l'alqueria d'Alanzell, el rafal de Boscana i *Llobregat*, l'alqueria Albadellet,⁵ alou i jurisdicció de la cavalleria (vegeu CANUTO, 2000: 219).

Segons P. DE MONTANER (1989: 305, 307, 310 i nota 46), la baronia de Sant Martí d'Alanzell fou adquirida pel ciutadà Arnau Sureda l'1 de juliol de 1391; enmig de les seves terres s'hi trobava la petita cavalleria de Llobregat que comprenia 2,5 *sementeras* dins Alanzell i 2 *sementeras* dins Boscana; el delme pertanyia al rei i la jurisdicció a la baronia. D'acord amb el testament d'Arnau Sureda, de 31 de desembre de 1443, l'honor de Sant Martí comprenia Alanzell, Boscana, Llobregat, Albadellet i l'alqueria anomenada Maria (en aquest cas, referit a Bonany). El 1553, el donzell Pau Sureda de Sant Martí es titulava "senyor de Llobregat".

Els indicis i la documentació fan pensar que Llobregat s'ha de situar a prop de Vilafranca de Bonany i relativament allunyada del terme de Sant Joan i de l'antic districte de Sineu. D'acord amb la documentació, el rafal *Alubrecati* té una correspondència fonètica amb el topònim Llobregat. Mascaró Pasarius la defineix com a antiga alqueria de Vilafranca de Bonany, registrada en el *Llibre del Repartiment* com a *rahal Alubrecati* (GEM s.v. Llobregat). COROMINES (1996: V, 92-93, s.v. LLOBREGAT), per al topònim del riu del Principat, apunta l'origen del llatí RUBRICATUS, 'rogenc', pel color de les aigües del riu i, fins i tot, reula l'origen a un nom ibero-basc, com és *ur-gorri*, 'aigua-roja'. L'extensió del topònim fluvial a una comarca i la conseqüent creació del gentilici condueix Coromines a fer una referència explícita al cas mallorquí: el gentilici nisba *lubreqâti*, pròpiament 'el llobregatenc', d'on

5 GUILLEM ROSSELLÓ BORDOY (2007: 407-413) ha identificat i localitzat l'Alanzell, Boscana i Albadellet dins el districte de Bitra.

prové el nom del “rahal Allubrecati”. Es tracta d'andalusins procedents dels volts de Sant Boi, que des de la reconquesta definitiva, a final del segle X, es retragueren a Mallorca i València.

85. *Rahal Sandatola* → *Banderola* (Sineu)

El *Rahal Sandatola*, de sis jovades, correspongué als homes de Tàrrega, juntament amb els rafals de Sant Esteve i Nebze. El topònim *Banderola* s'ha relacionat lingüísticament amb l'alqueria *Meneirola* (núm. 11).⁶ No obstant això, cal plantejar-se si el topònim

⁶ El rafal *Meneirola*, de vuit jovades, correspongué a G. Bou de Barcelona. És un dels topònims que podria tenir una pervivència i una localització contrastades, si se'l relaciona amb la forma *Banderola*. En qualsevol cas, aquest és un extrem per sotmetre a discussió: per una part, la relació amb *Banderola* prové de COROMINES (1989: I, 59-60). L'origen mossàrab i la relació *meneirola-banderola* també és acceptada per GÁLMÉS DE FUENTES (2004: 63). Per altra part, ROSSELLÓ BORDOY (2007: 168) recull la hipòtesi de Jaume Busquets, com a nom romànc transcrit *Meneirola*, a partir de *rahal men Airola*, un dels rafals d'Airola. Segons Rosselló Bordoï, podria tractar-se d'un diminutiu de *manāra* = almenara, considerat mossàrab o romànc. En tercer lloc, segons JOAN BINIMELIS ([1927]: IV, 16), el *Rafal Menayrola* o *meneyrola* [sic] (ALCOVER, 1917: 270) era (1595) de Joan Arnau. El 6 de juliol de 1231, el rei Jaume I concedeix a Guillem Bou, en franc alou, l'alqueria de *Manairola* que *sunt octo iovate in termino de Sixneu* (PÉREZ MARTÍNEZ, 1977: 78; citat per MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1994: 61 i 99). No obstant això, l'etimologia apuntada per Coromines i la relació documental de *Manairola* amb G. Bou (1231), tot fa pensar que l'espai definit pròpiament pel topònim *Banderola* s'ha de situar a migjorn del nucli de Maria i en relació a una possible continuïtat territorial de l'agrupació de les unitats núm. 85, 86 i 87. Finalment, en base al nom de l'enfiteuta, també és possible fer esment a l'ordre actual *es puig d'en Bou*. El 1759, l'antiga possessió *es puig d'en Bou* pertanyia al senyor Nicolau Rossinyol —de Defla—, situada entre Son Vanrell, el camí de Muro, Son Cloques, el terme de Maria, Son Vallfogó i *es Puig d'en Gili* (GEM s.v. *Puig d'en Bou*, Es). Dins el casc urbà de Sineu perviu el *carrer des Bous*.

Banderola s'hauria de relacionar amb el *rahal Sandatola*. La segona part de la relació del còdex ARM 18 [B] registra, de manera continuada, els rafals *Sandatola* (núm. 85), *Sant Esteve* (núm. 86) i *Nebze* (núm. 87), tots tres concedits als mateixos beneficiaris.

Com veurem, l'agrupació dels tres rafals coincideix amb la continuïtat territorial de Banderola, Son Ferragut i Nepta. La documentació medieval, el 4 d'octubre de 1243, situa Sant Esteve vora l'*alqueria Bandrola*, i el 1426 es documenta l'establiment de Banderola i la meitat de Nepta.

El 2 de setembre de 1358, Ferrando Roig diu que Arnau Pedró ha comprat a la Cort la meitat del molí de Banderola per preu de 160 lliures i 10 sous venut a instàncies dels creditors de l'esmentat Ferrando, però aquell no hi diposita els diners (ARM AH 19, f. 22 v. a MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1994: 89). El 9 d'octubre de 1401, Ferrer Pelliser de Banderola de Sineu fa donació al seu germà Jaume Pelliser de l'alqueria d'Ariany, parròquia de Petra, una casa que té a Ariany, alou de Jordi Serra de Sant Joan, cavaller (ARM Arnau Gayà G-81, f. 184v. a ROSSELLÓ VAQUER, 1994: 19).

Una referència de mitjan segle XVI confirma les confrontes de Banderola amb Son Bacs i Son Ferragut. Des de 1543, Nadal Torrent feia un cens de dues quarteres de blat per la possessió Bandarola, que confrontava amb altres del magnífic Domingo Desbach, Pere Joan Font, Jaume Ferragut i Gabriel de Montornas (PÉREZ MARTÍNEZ, 1963: II, 295). El cadastre de Sineu de 1601 registra *Mos. Antt^a Torrents de bandarolla-la possessió dita bandarolla y las casas y moli, 6.000 £* (AMS Cadastre 1601 2/4, f. 65v). Sobre el territori, els confrontants de Banderola eren Domingo Desbac, que donà nom a Son Bacs (GEM, s.v. Desbac); Pere Joan Font, lligat a Son Font⁷ (GEM, s.v. Font, Son); Jaume Ferragut, que el 1577 era el propietari de Sant Esteve, posteriorment Son Ferragut, i Gabriel de Montornès que el 1567 era el propietari de la Torre de Montornès que confrontava amb Son Bacs, el torrent de Banderola, Son Ferragut i el Pujol (GEM s.v. Torre de Montornès, sa).

Les terres de Banderola se situen a llevant del terme municipal de Sineu, entre el pont de Son Alcaines i Son Rabassa. El mapa de Mallorca de 1785 i BERARD (1789: 245) l'esmenten com a una de les propietats més grans, afectada per establiments, propera al terme de Maria. La propietat de Banderola, l'any 1805, pertanyia a Josep de Togores, compte d'Ayamans (MAS I VIVES, 1994: 55-56). El topònim és posteriorment recollit per MASCARÓ (1962-67); COROMINES (1989: I, 59-60); *Gran Enciclopèdia de Mallorca* i l'*Atlas de la Gran Enciclopèdia de Mallorca* (ca. 1996).

86. *Rahal Sant Esteue* → *Sant Esteve* → *Son Ferragut* (Sineu)

El rafal *Sant Esteue*, de sis jовades, s'assignava als homes de Tàrrega, juntament amb els rafals *Sandatola* i *Nebze*. Podria situar-se a les terres de l'actual Son Ferragut. Una primera referència és del 4 d'octubre de 1243, quan, Ramon, bisbe de Mallorca, amb el consentiment del Capítol, dóna en establiment a Miró de Sanahuga tres peces de terra i dues parts d'una casa de l'*alqueria Sant Esteve*, en el terme de Sixneu, en les cavalleries de Tàrrega, per raó de les vuit jовades que l'esmentat Miró té vora l'alqueria *Bandrola* [sic]; aquestes

⁷ Son Font confronta amb Son Riera, can Cendra i el torrent de Son Real o de Banderola.

peces anomenades més amunt confronten amb camí públic, amb ullastre i amb honors de Berenguer de Vic, de Pere Rave i de l'esmentat Miró; cens de vuit barcelles de blat i la dècima; fatiga de trenta dies (PÉREZ MARTÍNEZ; COLL TOMÀS, 1988: 55-56, citat a MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1994: 204).

El raval de Sant Esteve, el 2 d'octubre de 1401, pertanyia a Bernat Ciurana que col·loca en matrimoni a sa filla Francesquina amb Bartomeu Costa de la Ritxola i aporta com a dot l'alqueria [sic], altres terres, dos esclaus i animals diversos (ARM Arnau Gayà i Gabriel Real G-81, f. 1700). Així mateix, el 19 de gener de 1426, Pere Garriga estableix a Pere Real l'alqueria *Banderola* i la meitat de *Nepda*, que confronta amb el camí que va a Artà, alqueria de Rigolf o el Puig, Comunes de Maria fins a la Serra, alqueries de Roqueta i *Sant Esteve*. Poc després, l'esmentat Real ho ven a Antoni Busquet per noranta lliures (ARM Vicenç Verger V-5, f. 188-191 i 201v, a MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1995: 223-224).

Pel que fa a la correspondència amb Son Ferragut, el 1577, *Sant Esteve* pertanyia a l'honor Jaume Ferragut i confrontava amb Son Alcaines, *Banderola* i Son Vallfogó. El 1575-80, les cases foren renovades i s'hi feren portals, arcs i finestres de pedra picada; fou també bastit el portal major i es clogueren els arcs i els capitells amb pedres rodones. El 1580, tenia cases reformades, amb un molí de sang; era dedicada al conreu de cereals i lleguminoses; hi havia una guarda de dues-centes vint-i-cinc ovelles; tenia pagos, oques, gallines, coloms i cans de caça; la casa pairal dels Ferragut —de Sant Esteve— era a la plaça del Fossar de ses Basses, a la vila de Sineu (vegeu GEM s.v. Sant Esteve i Ferragut, Son).

87. *Rahal Nebze* [Nafza] → *Nepta* → *Son Bacs* (Ariany)

El *Rahal Nebze*, de cinc jovades, correspongué igualment als homes de Tàrrega. És contigu al raval de Sant Esteve i són terres confrontants. Per aquesta raó, diverses referències relacionen *Nepta* amb Sant Esteve (núm. 86) i també amb *Banderola* (núm. 85).

El 1275, arran de la venda d'una tercera part de l'alqueria *Senceres*, *qui alias vocatur lo rafall dels Deulosals*, coneixem les confrontes de *Nepta*: *affrontat ex ·l· parte cum tenendonibus alcherie voccate Columbars et ex alia parte cum tenendonibus voccate Maria et ex alia parte cum tenendonibus alcherie voccate Nepta et ex alia parte cum tenendonibus alcherie quod hodie tenet en Ricolf et cum alcheria d'en Carbonel et d'en Garssia* (ECR 348, f. 149, a MAS FORNERS, 2004: 22). Així mateix, Antoni MAS FORNERS (2002: 326), a la parròquia de Santa Margalida, en el conjunt de topònims d'època andalusina, aporta una referència de l'alqueria *Nepta* —1275— (ECR 348 f. 149-149v): topònim desaparegut, possiblement en el segle XV, que sembla que es correspon amb l'actual *Son Bacs* (recollit per ROSSELLÓ BORDOY, 2007: 281).

Una nova cita apareix en el denominat capbreu d'En Pere de Manresa, dels inicis del segle XV, que detalla les aportacions de Sineu a l'església de Mallorca amb delmes i alous, entre les quals, una peça de terra a l'alqueria *Nebde* de Sineu, amb cens de dues barcelles de forment portades a Ciutat al palau del senyor bisbe (MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1994: 77).

Com ja hem vist, el 19 de gener de 1426, Pere Garriga estableix a Pere Real l'alqueria *Banderola* i la meitat de *Nepda*, que confronta amb el camí que va a Artà, alqueria de Rigolf o el Puig, Comunes de Maria fins a la Serra, alqueries de Roqueta i *Sant Esteve*. Poc després, l'esmentat Real ho ven a Antoni Busquet per noranta lliures (ARM Vicenç Verger V-5, f. 188-191 i 201v). A continuació, el 3 de gener de 1464, Pere Busquet, mercader ciutadà i els

hereus de Lluç Gelabert tenien la possessió de *Nebda*, contigua a Banderola (ARM AH 175, f. 2, a MULET, ROSSELLÓ, SALOM, 1995: 221 i 223-224).

El 5 de febrer de 1510, segons l'inventari de béns, Carles des Bach, donzell, tenia una alqueria en el terme de Petra (Son Bachs) confrontant amb Nepta i Deulosal (Maria, antic terme de Santa Margalida) (ARM Martí Terrers T-860, f. 213v a ROSSELLÓ VAQUER, 1994: 24). El 1652, era de Joan Serralta. El 1685, era propietat de la família Togores.

El 1724 el topònim Nepta continuava viu. A tall d'exemple, algunes dades sobre establiments de la possessió: Miquel Gibert de *Nepta* tenia una quarterada i tres quartons a *Nepta*, valorada en cinquanta-cinc lliures; Antoni Tugoras *alias poll de Maria* tenia una quarterada a *Nepta*, valorada en quaranta-una lliures, tretze sous i quatre diners i Juan Tugoras *alias poll*, dos quartons a *Nepta*, valorats en vint lliures, setze sous i vuit diners (AMS Cadastre 1724 2/18, f. 398v i 399v).

Posteriorment, el mapa de Mallorca, patrocinat per Antoni Despuig (1785), registra la grafia *Sô Bachs*, que el 1800 era propietat de Jeroni Ribera. El 1864, a l'amillament de Petra, el predi Son Bachs figura com a propietat dels Srs. Canuts. A mitjan segle XX, era de la senyora Antònia Gual Serralta i el 2000 del Sr. Miquel Pastor Pastor, nét de l'anterior.

Sobre el topònim, COROMINES (1996: V, 457 s.v. NEPTA) situa Nepta com a topònim viu que designa un paratge dins Son Bacs, en el terme d'Ariany (Mallorca). Cita, a més, el parònim *Molí de Can Nepto* (Maria), del llatí NEPETA 'nepta, planta herbàcia perenne, medicinal (*Nepeta Cataria*)'. Per altra banda, Mascaró (GEM s.v. Nepta) fa referència a una alqueria del terme de Santa Margalida, documentada el 1257. Finalment, JOAN MATEU CLADERA i Mª VICTÒRIA RIUTORT MESTRE (1988: 131), entre els malnoms vius a Sineu, citen NECTO ['netto'], que segurament també és un parònim del medieval *Nepda*.

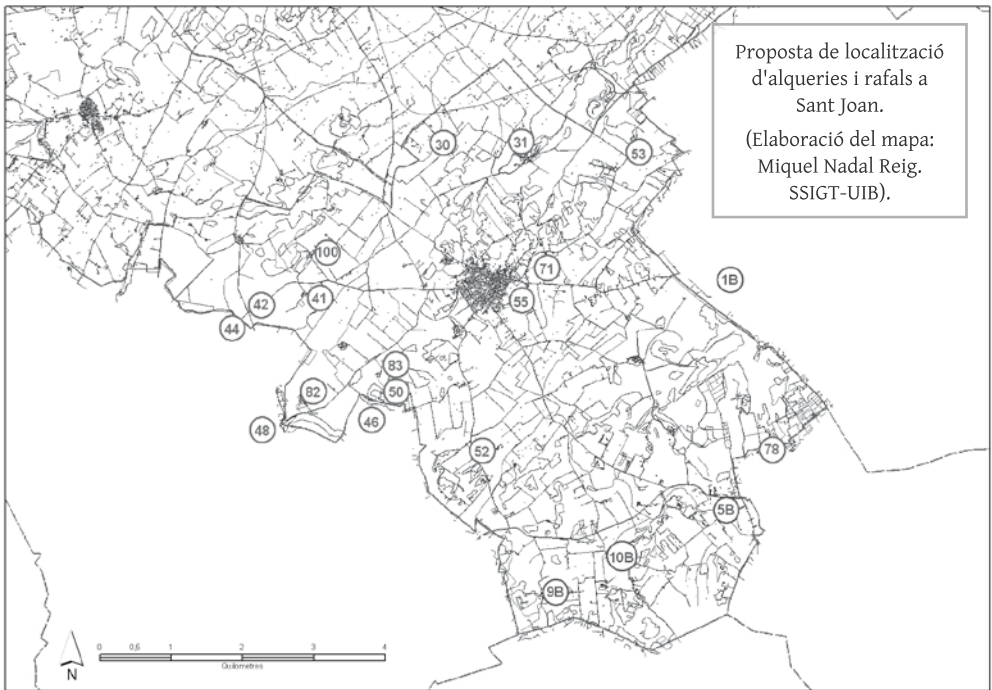
EL CAS D'ALMASSORA DEL DISTRICTE DE BIṬRA

Fora del districte islàmic de ʿÎṭṭānu, dins el districte veí de Biṭra, s'ha de situar el topònim *Almozor* / *Almazar* / *Almassora*, dins Sant Joan, històricament relacionat amb el rafal Llobregat (núm. 78) i altres peces dels termes de Petra i Vilafranca.

2B. Rahal Almozor / Almazar → Es Cremat / Es Rafal Cremat (Sant Joan)

El *Rahal Almozor* de cinc jovades correspongué a Tomàs P[ar]tid[en] de Barcelona, sartre et ane en Lop Ferrandiz d'aquí .II. jouades (ARM 18 A, f. 13va). La relació de cavalleries inclou el *Rahal Almazar*, de cinc jovades (ARM B, f. 60vb).

La referència més primerenca d'aquest rafal Almozor / Almazar seria de 1230. PÉREZ MARTÍNEZ (1977: 35) aporta la transcripció d'una carta datada el 30 de juliol de 1230, en la qual Jaume I concedeix a Tomàs Genovés l'alqueria *Amasora* [sic], en el terme de Petra de Mallorca. Pere de MONTANER (1989: 304, nota 42), en referència al rafal Cremat, apunta: "El primer dato que tenemos de este rafal es de 1235, año en que con el nombre de *Alçamora* [sic] es vendido por Tomàs Genovès, que poseía su dominio útil por donación real, a Dolça esposa de Ramón de Torà. En 1245 la misma Dolça lo venderá a Guillem Oliver. En 1274

Andreu Oliver adquireix el alodio y ese año vende ambos dominios a Ferrer Feliu, quien, en 1265, los venderá, a su vez, a Pasqual Carbó. En 1294 Pere Carbó vende la mitad de la finca y su alodio a un cierto Beltran “del Reyno de Aragón”.

Entre 1316 i 1336, els Rubert obtenien els alous de l'alqueria *Alçamora* [sic] per permuta amb el procurador reial. Els drets passaren per herència als Caulelles. Posteriorment, el 18 d'octubre de 1405, Arnau Sureda adquiria l'alou i el domini directe al ciutadà Joan de Caulelles *alias* Rubert (DE MONTANER, 1989: 309 i nota 84). Segons ROSSELLÓ VAQUER (1985: 100), els estims generals de 1578 identifiquen *Salvador Sureda de Sant Martí, rafal Cremat, 4.000 lliures*.

La primerenca denominació de rafal *Alçamora* ens empeny a identificar aquest nom amb el topònim repartimental *Rahal Almozor / Almazar*.⁸ Per la seva part, Guillem ROSSELLÓ BORDOY (2007: 407), a la sinopsi dels topònims de Biṭra, cita el *Rahal Almozor / Almazar*, que apareix als cinc registres documentals que analitza i que transcriu com a *al-musara* (lloc, etapa del camí, estadi, hipòdrom) o *al-mazzar* (el fabricant de beguda).

La nostra hipòtesi és assimilar el topònim repartimental *Rahal Almozor / Almazar* amb l'alqueria *Amasora* (1230) i el rafal *Alçamora* (1235), per la semblança fonètica del topònim (sotmès a metàtesi), la localització i l'evolució de la propietat, fixada a la documenta-

⁸ En una primera aproximació, POVEDA (1979-80: 13-14) aporta les següents referències: ALMASORA, Alq.: Petra (Inau). 1230 *Fontes*. I, p. 35. Vegeu Almazor, Almozar o Almazar; ALMAZOR, Alq.: Petra (Inau), 1242, *Reg.* 342, f. 84v. Vegeu Almozor i ALMOZOR, Rah.: Petra (Inau), RCLA f. 10r. Vegeu Almazor i Almasora.

ció feudal, i que a la llarga es correspon amb l'actual possessió santjoanera d'es Cremat,⁹ situada a la falda occidental del puig de Bonany, dins el terme de Sant Joan. Es Cremat formava part de l'antiga baronia de Sant Martí d'Alanzell, dins Sant Joan, confrontant amb Son Gil i el rafal Satri, i a tocar del poble de Vilafranca, de Sant Martí i el Rafal Figuera (vegeu DE MONTANER, 1989: 302, 304 i mapa pàg. 301).

CONCLUSIONS

Una font de la transcendència del *Llibre del Repartiment* permet extreure una diversitat de conclusions i la tasca començada amb aquest treball necessita una continuació. A hores d'ara, algunes unitats toponímiques no han pogut ser identificades. Les raons són diverses: en primer lloc, les nostres pròpies limitacions; també és possible que alguns noms de lloc hagin perdurat fins a un cert moment de la història i que les proves documentals no hagin caigut en les nostres mans i, finalment, tampoc no s'ha d'excloure la possibilitat que alguns topònims, fruit dels avatars de la història, hagin desaparegut sense deixar rastre. Per altra part, també és imprescindible la localització de documentació inèdita o desconeguda que permeti establir nexes d'identificació.

En definitiva, presentam una primera versió del quadre resum en el qual s'indiquen les identifikacions a partir de les dues llistes del text del *Llibre del Repartiment*.

ÛŦÛNAU				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
1	<i>Alhofra aliauffia</i>	Bernat de Mogoda (20) / P. de Murel (20)	<i>daua[n]t la uila de Sixneu Alofra</i>	Prop de la vila de Sineu
2	<i>Alq[ue]ria Ben Nazar</i>	G. Company	<i>Alq[ue]ria Benuazar</i>	Prop de la vila de Sineu
3	<i>Rahal aben Hatiz</i>	Bernat Puculul i sos companyons XII	<i>Rahal aben Hariz</i>	Prop de la vila de Sineu
4	<i>Alq[ue]ria Beni Gaful</i>	Puculul i sos companyons	<i>Alq[ue]ria Benigahul</i>	Prop de la vila de Sineu
5	<i>Rahal Abu Enbran et Beni Deni</i>	Bernat Puculul i sos companyons	<i>Rahal Abo Ombran</i>	Prop de la vila de Sineu
6	[et Beni Deni]	[vegeu núm. 5]	<i>Alqueria Benideni</i>	Prop de la vila de Sineu

9 Francesc CANUTO (2000: 218), a partir de ROSSELLÓ VAQUER (1992: 4), assenyala el 1410 com a primera referència documental sobre es Cremat.

ÿŦŦNAU				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
8	<i>Rahal Uaner aben Juluz alguazaria</i>	P. Marcel	<i>Rahal Huagner aben Iuluz Abguastia</i>	Son Gorners (Llorito)
9	<i>Rahal Huacner almagzen</i>	Ponç de Olzet amb cinc companyons	<i>Rahal Huagner abn Agzen</i>	Son Gorners (Llorito)
10	<i>Rahal Culuina/ colonia/</i>	Jaques Sanz	<i>Rahal Culumina</i>	Son Gelabert (Llorito)
11	<i>Rahal Menairola</i>	G. Bou de Barcelona	<i>Rahal Meneirola</i>	Banderola?/ Puig d'En Bou? (Sineu)
12	<i>Rahal abin Ascar</i>	Bernat de Parets i son germà	<i>Rahal aben Azcar</i>	Benàsquer (Sineu)
17	<i>Alq[ue]ria Xerra</i>	G. Desbanys de Barcelona i A. Pinxenes (5 i 5)	<i>Alq[ue]ria Exerra</i>	Serritxola (Sineu)
18	<i>Rahal Axemicxulla</i>	F. de Gardei de Lleida	<i>Rahal Axerrutxulla</i>	Serritxoleta (Sineu)
19	<i>Alq[ue]ria Castello</i>	R. Font	[n.c.]	Son Joan Jaume (Llorito)
20	<i>Rahal Beni Taref</i>	Domingo Clauel (7) i Berenguer de Sant Meli6 (2)	<i>Rahal abeni Tarif</i>	Binitaref (Sineu) / Son Marron (Llorito)
22	<i>Alq[ue]ria Corbeyra</i>	G. Descamps de Barcelona (7) i P. de Palau (7)	<i>Alq[ue]ria Corbeyra</i>	Corbera (Sineu)
26	<i>Alq[ue]ria Cut alcastel</i>		[n.c.]	Son Joan Arnau (Llorito)
29	<i>Rahal al-paizari</i>	A. Reg de Lleida	<i>Rahal Alpaqzari</i>	Paixarí (Llorito)
30	<i>Rahal Alpinnilet al-paizari</i>	Cayna	[n.c.]	Pinyella (Sant Joan)
31	<i>Rahal Monti</i>	Cayna	[n.c.]	Sa Bastida (Sant Joan)
34	<i>Raha/l/ abeni Zarrag arraya</i>	G. Loreg	<i>Rahal abini Zarrat arraya</i>	Llorac (Llorito)
35	<i>Rahal abeni Zarragx aben Agzen</i>	Joan Lorda (4) i Rei (2)	<i>Rahal abini Zarrax al Magzen</i>	Llorac (Llorito)
36	<i>Rahal Locoplan</i>	Ponç d'Olzet amb cinc companyons	<i>Rahal Locoplati</i>	Copelans (Llorito)
40	<i>Rahal aben Sanx alpayzari</i>	P. de Palau	<i>Rahal aben Sanx Alpazari</i>	Rota d'en Palem (Llorito)

ŶŶŶNAU				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
41	<i>Rahal Carrucx arraya Athagari</i>	A. Cantador de Tarregona	<i>Rahal Carrucx arraya Azagati</i>	Carrutxa (Sant Joan)
42	<i>Rahal layn algenui</i>	Sanx de Bellpuig (5) i senyor Infant (5)	Rahal Algenui + Rahal Algenui	S'Almudaina des Notari (Montuiri)
44	<i>Alq[ue]ria Almodayne</i>	Bernat de Parets i sons germans	<i>Cari Almudeina</i>	S'Almudaina (Montuiri)
46	<i>Rahal Axat</i>	Jaffie jueu	<i>Rahal Axat</i>	Rafal Aixat (Montuiri)
48	<i>Alq[ue]ria Adorela</i>	Bernat Lauaner (¿) de Barcelona	<i>Rahal Adorella</i>	Tagamanent (Montuiri)
50	<i>Raab [sic] Bilela</i>	G. de Saragossa	[n.c.]	Es Pujol des Notari (Sant Joan)
52	<i>Alq[ue]ria Orta</i>	<i>Es d'alcun parent d'En Rubert d'En Berenguer de Belvey e d'En G. Robert</i>	<i>Alq[ue]ria Orta</i>	Orta (Sant Joan)
53	<i>Rahal Beni Halfim</i>	Jueus de l'Almudaina	<i>Rahal beni Alfan</i>	Son Baró (Sant Joan)
55	<i>Rahal Alahmar</i>	P. de Palau	<i>Rahal Alahmar</i>	La vila de Sant Joan
59	<i>Rahal Adeffle Exarq[ui]a</i>	B. Pocasanc de Barcelona / B. d'Ertuse (¿) / A. Pocasanc	<i>Rahal Adeffle exarquia</i>	Defla (Sineu)
60	<i>La honor qui fo d'En Abne Lucet prop de la Uila de Xisneu</i>	P. Jouan, escrivà	<i>Hunor abn Lucet p[ro]p la uila</i>	Prop de la vila de Sineu
61	<i>Rahal alhanat bi-mortit</i>	P. de Tortosa i sos companys	<i>Rahal Alhanat bi Mortit</i>	Murtitx (Sant Joan)
69	<i>Alq[ue]ria ard alayn</i>	<i>Examenis de Filera e recobra aquella lo Rey</i>	<i>Alqueria Harat Alayn</i>	Son Alcaïnes (Sineu)
70	<i>Alq[ue]ria Alma[n]cha</i>	Pasqual de la Cisa de Barcelona	<i>Alq[ue]ria Almanca</i>	Es Camp Pla (Sineu)
71	<i>Rahal Mu[n]tagut azagan [sic]</i>	P. de Noueles i sos companys	<i>Rahal Muntagut Azagari</i> [f. 59ra]	Es Muntagut (Sant Joan)
78	<i>Rahal Alubrecati</i>	Gerau Casteló i sos companys	<i>Rahal Allubrecati</i>	Llobregat (Vilafranca de Bonany)
82	<i>Alq[ue]ria Malian</i>	Carrocio	<i>Alq[ue]ria Maliari</i>	Meià (Sant Joan)
83	<i>Alq[ue]ria Solanda</i>	Ferran P. de Pina, cavaller	<i>Rahal Sulanda</i>	Solanda (Sant Joan)

ÏTÏNAU				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
85			<i>Rahal Sandatola</i>	Banderola (Sineu)
86			<i>Rahal Sant Esteue</i>	Son Ferragut (Sineu)
87			<i>Rahal Nebze</i>	Nepta / Son Bacs (Ariany)
93			<i>Caria Cut Alcastel</i>	Son Joan Arnau (Llorito)
96			<i>Caria Adeffle Arechi</i>	Defla (Sineu)
100			<i>Rahal Carrux almalzen haort min acyiara</i>	Carrutxella / Son Gual (Sant Joan)

MUNTUY				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
1M	<i>Alqueria Atturr</i> [f. 20vb]	Berenguer de Santa Coloma/ Mateu de Cella	<i>Alqueria Attur</i> [f. 64 vb]	Son Miralles (Llorito)
2M			<i>Rahal Beni Galip</i> [f. 67 ra]	Manresa (Llorito)

BIÏTRA				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
1B	<i>Alqueria Maria</i> [f. 13rb]	Matheu de Sabadel	<i>Caria Maria</i> [f. 60va]	Bonany (Petra)
2B	<i>Rahal Almozor</i> [f. 13va]	Tomàs Partiden de Barcelona i Lop Ferrandiz (2 jovades)	<i>Rahal Almazar</i> [f. 60vb]	Es Cremat (Sant Joan)
3B	<i>Alqueria Alinzel</i> [f. 14va]	R. de Caltel Bisbal	<i>Caria Abenzel</i> [f. 61ra]	Alanzell (Vilafranca)
4B	<i>Alqueria Mallila</i> [f. 14va]	R. de Caltel Bisbal	<i>Caria Lalila</i> [f. 61ra]	Ets Etzèbits (Petra)
5B	<i>Rahal Alucxel</i> [f. 14va]	R. de Caltel Bisbal	<i>Rahal Alutxel</i> [f. 61ra]	Rafal Setrí (Sant Joan)
6B	<i>Rahal Aboschan</i> [f. 14va]	R. de Caltel Bisbal	<i>Rahal Abo Sohan</i> [f. 61ra]	Boscana (Vilafranca)

BITRA				
N.	ARM, 18 [A]	BENEFICIARI [A]	ARM, 18 [B]	LOCALITZACIÓ
7B	Alqueria de Sant Martí [f. 14vb]	R. sa Clusa	Caria Sant Martin [f. 61ra]	Sant Martí (Vilafranca)
8B	Rahal Albedelle [f. 15va]	R. de Caltel Bisbal	Rahal Albedelle [f. 61va]	Albadellet (Vilafranca)
9B			Alqueria Cucullutx [f. 61vb]	Cugulutx (Sant Joan)
10B			Alcheria Rahal Almurci [f. 61vb]	Hortella (Sant Joan)
11B			Alqueria Cudia Arrom [f. 61vb]	Alcúdiarrom (Vilafranca)

BIBLIOGRAFIA

- ALCOVER, ANTONI MARIA (1917) "Historia de Mallorca del Dr. Juan Binimelis. Codi Serra-Cortada". BSAL, XVI, núm. 439: 266- 271.
- BARCELÓ, M.; CARBONERO, M.A.; MARTÍ, R.; ROSSELLÓ-BORDOY, G. (1986) *Les aigües cercades. Els qanât de l'illa de Mallorca*. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.
- BERARD, GERÓNIMO DE [Edició 1983] *Viaje a las Villas de Mallorca 1789*. Palma: Ajuntament de Palma.
- BINIMELIS, JUAN (1595) [1927] *Historia general del Reino de Mallorca escrita por su primer cronista D. Juan Binimelis, Pbro. Médico, Matemático, Astrónomo y Teólogo, Beneficiado en la Santa Iglesia de Mallorca, dirigida a los Jurados del mismo Reino el año 1595. Tomo Cuarto En el que se refiere la fundación y progresos de las villas del Reino con su derrotero. Traducida de su original mallorquín al castellano por D. Guillermo Tarrasa, Pbro. y Paborde*. Palma: Imprenta de José Tous.
- CANUTO BAUÇÀ, FRANCESC (2000) Alqueries i rafals del terme de Sant Joan (s. XIII-XVI) a *Sant Joan, una vila set vegades centenària (1300-2000)*. Sant Joan: Col·lectiu Teranyines. (Monografies santjoaneres; 11). Pàg. 179-228.
- COROMINES, JOAN (1989-1996) *Onomasticon Cataloniae*. Barcelona: Curial.
- DE MONTANER, P. (1989) "Las franquicias de una baronía mallorquina: Sant Martí d'Alanzell" a BSAL, 45: 299-315.
- GALMÉS DE FUENTES, ÁLVARO (2004) "La toponímia mozàrabe balear" a Homenaje a los profesores Álvaro Galmés de Fuentes y Jesús Moreno Bernal. *Revista de Filología Románica*, núm. 21. Pàg. 9-79.
- Gran Enciclopèdia de Mallorca* (1989-1998) [GEM]. Mallorca: Promomallorca Ed.

- LE-SENNE, AINA; DE MONTANER, P. (1978) "Documentación medieval sobre la honor de Sant Martí" a *Fontes Rerum Balearium Vol. II, Núm 2*. Palma de Mallorca: Biblioteca Bartolomé March. Pàg. 347-356.
- MAS FORNERS, ANTONI (2002) "Colonització feudal i canvi toponímic a la Mallorca rural (1230-1350). El cas de la parròquia de Santa Margalida." A *Congrés Internacional de Toponímia i Onomàstica Catalanes*. València: Universitat de València. Pàg. 321-339.
- MAS FORNERS, ANTONI (2004) "La primera toponímia catalana dels actuals termes de Santa Margalida i Maria referida a unitats d'explotació agrària" a PLANISI GILI, HERMÍNIA I ROSSELLÓ GAYÀ, MARGALIDA (Coord.) *Sobre onomàstica. Jornades d'Antroponímia i Toponímia (1993-2002)*. Palma: Universitat de les Illes Balears. Pàg. 19-27.
- MAS I VIVES, JOAN (1994) *Josep de Togores i Sanglada, compte d'Aiamans, 1767-1831: biografia d'un il·lustrat liberal*. Palma: Universitat de les Illes Balears; Barcelona: PAM.
- MASCARÓ PASARIUS, J. (1962-1967) *Corpus de Toponimia de Mallorca*. Palma: Gráficas Miramar. 6 vols.
- MATEU CLADERA, JOAN, RIUTORT MESTRE, MARIA VICTÒRIA (1998) *Els malnoms de Sineu. Segles XVI-XX*.
- MULET RAMIS, BARTOMEU; ROSSELLÓ VAQUER, RAMON; SALOM SANCHO, JOSEP M. (1994) *La capitalitat de Sineu. Segles XIII i XIV*. Sineu: Ajuntament de Sineu.
- MULET RAMIS, BARTOMEU; ROSSELLÓ VAQUER, RAMON; SALOM SANCHO, JOSEP M. (1995) *La crisi de la vila de Sineu. Segle XV*. Sineu: Ajuntament de Sineu.
- PÉREZ MARTÍNEZ, LORENZO (1963-1969) *Las visitas pastorales de don Diego de Arnedo a la Diócesis de Mallorca 1562-1572*. Vol. I. Palma de Mallorca Ed. Lorenzo Pérez Martínez.
- PÉREZ MARTÍNEZ, LLORENÇ; COLL TOMÀS, BALTASAR (1988) *Ramon de Torrelles, primer bisbe de Mallorca*. Mallorca: Catedral de Mallorca (La Seu; 1).
- PÉREZ MARTÍNEZ, LORENZO (1977) "Corpus documental balear (I). Reinado de Jaime I" a *Fontes Rerum Balearium 1*. Palma de Mallorca: Biblioteca Bartolomé March. Pàg. 1-112.
- RAMIS PUIG-GROS, ANDREU; ROSSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2008) "Toponímia precatalana a Llorito" a BASSA MARTÍN, RAMON; PLANISI GILI, HERMÍNIA; VALLÈS MORAGUES, AINA (coord.) *XX Jornada d'Antroponímia i Toponímia. La Real*. Palma: Universitat de les Illes Balears; Govern de les Illes Balears. Pàg. 117-147.
- ROSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2007) *El Islam en la Islas Baleares. Mallorca musulmana según la Remembrança... de Nunyo Sanç y el Repartiment... de Mallorca*. Mallorca: Universitat de les Illes Balears.
- ROSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2007) *Documents Cabdals del Regne de Mallorca. El Llibre del Repartiment i la documentació feudal*. Mallorca: Parlament de les Illes Balears.
- ROSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2007) *Documents Cabdals del Regne de Mallorca. Còdex llatinoaràbic del Repartiment de Mallorca*. ARM, s/n. Mallorca: Parlament de les Illes Balears.

ROSSELLÓ BORDOY, GUILLEM (2007) *Documents Cabdals del Regne de Mallorca. Llibre del Repartiment de Mallorca o Llibre del Rei* (ARM, 18). Mallorca: Parlament de les Illes Balears.

ROSSELLÓ VAQUER, RAMON (1985) *Sant Joan. Segles XIII-XVI (notes històriques)*. Sant Joan: Ajuntament de Sant Joan.

ROSSELLÓ VAQUER, RAMON (1994) *Notes per a la història d'Ariany*. Mallorca: Miquel Font Ed.

ROTGER, JOAN (1939) *Orígens de Sineu*. Palma de Mallorca: Imp. Mn. Alcover.

SOLER GAYÀ, RAFEL (2000) El quanat de Son Baró i altres del terme a *Sant Joan, una vila set vegades centenària (1300-2000)*. Sant Joan: Col·lectiu Teranyines. (Monografies santjoaneres; 11). Pàg. 155-160.

SOTO COMPANY, RICARD (1984) *Còdex català del llibre del repartiment de Mallorca*. Palma: Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear.

